

22 MART 2023 DÜNYA SU GÜNÜ BİR “ANMA GÜNÜ”NE DÖNÜŞMESİN.....

ÇÖZÜM İÇİN HIZLI DEĞİŞİM VE DAHA DA HIZLI EYLEM GEREKİYOR...

Birleşmiş Milletler 2015 yılında Gündem 2030 kapsamında “**2030’a kadar herkesin güvenilir ve erişilebilir içme suyuna evrensel ve eşit biçimde erişiminin güvence altına alınması**” hedefini 17 Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları arasında “Amaç 6” (SDG 6) olarak tanımlamıştır. Bu amaca ulaşmak için belirlenen 15 yılın 8 yılı geride kaldı.. Buna karşın, dünya genelinde “Hedef”e ulaşmak için alınması gereken yolun yarısında olmadığımız gibi, hedeften çok gerideyiz. O halde yapılması gereken “konulan hedefe doğru hızlanmak, çok daha da hızlanmak...” Birleşmiş Milletler tarafından son verilere dayanarak hazırlanan raporlara göre SDG6 amacını 2030 yılında gerçekleştirebilmek için **hükümetlerin ortalama olarak 4 kat daha hızlı** çalışmaları gerekmektedir. Koşulların iyi analiz edilerek doğru ve hızlı eylemde bulunma yükümlülük ve sorumluluğu öncelikle en üst irade olarak hükümetlerdedir. Ancak, bu durum bireyin sorumluluğunu ortadan kaldırmaz. Su ve susuzluk hepimizi, her bireyi her alanda etkiliyor. Bunun bilincinde olarak, kalıcı bir çözüm olmasa bile, sorunun üstesinden gelerek uyum sağlayabilecek bir düzeyi yakalayabilmek için her kurumun ve her bireyin acilen eyleme geçmesi gerekiyor.

Hükümetlerin üst düzey politika ve kararları kamu kurumları kanalıyla eyleme geçer. Sürdürülebilir Kalkınma Çözümleri Ağı (SDSN) 2022 Raporuna göre Türkiye’de SDG 6 hedefleri açısından ciddi sorunlar hala aşılabilmiş değil. Oysa, Türkiye’deki 25 nehir havzasının “iklim değişikliklerinin su kaynaklarına etkileri” dahil taşkın yönetim planları, kuraklık yönetim planları ve nehir havzası yönetim planları 2020 yılında büyük oranda tamamlanmış görünmektedir. Yönetim planı, adından da anlaşılacağı gibi “sorunun yönetilebilmesi” için alınması gereken önlemlerin ve gerekli eylemlerin tanımlandığı çalışmaları içerir/içermelidir.

Yönetim planlarının hazırlanmış olmasına rağmen kuraklık, taşkın, su kıtlığı sorunları yaşıyorsa; ya genel su politikamız, ya mevcut kurumsal yapı, ya yönetim planları ve öneriler, ya yönetim planlarının uygulanması ya da tümüyle ilgili sorunlarımız var demektir ve bunun ciddi bir şekilde tartışılması gerekiyor.

Günümüzde geçerli olan bilimsel yaklaşımlar, bu yaklaşımların gerektirdiği bilgi, uygun teknik, yeterli ve gerekli veri ve değerlendirme yöntemlerini uygulanmasında eksiklik ve yetersizlik bu sorunların yaşanmasında önemli etkenlerin başında yer alıyor. Her işte olduğu gibi bu alanda da “yetkin”lik koşulundan ödün vermemek çözümün ilk adımı olmalıdır.

Gerek kurumlar gerekse bireyler olarak yükümlülüğümüz ve sorumluluğumuz herşeyden önce. Türkiye’de her alanda ve düzeyde “verimlilik” ve “tasarruf” olmalıdır. Bugün hala gerçek potansiyeli ile ilgili belirsizlik bulunan su kaynaklarımızın % 74’ünü kullanan tarım sektörünün “1 metreküp su” kullanımına karşılık çok daha yüksek “ürün” almak üzere “verimlilik” konusunda ciddi adımlar atması zorunludur. Tarımsal üretim yaklaşımımızı “ürüne göre su” anlayışından “suya göre tarım” yönünde değiştirmemiz gerekiyor. Potansiyelimizin endüstride kullanılan % 13’ü ile ilgili “verim”lilik konusunda da istatistikler üzerinden değerlendirmeye ihtiyaç vardır. Benzer şekilde, kentsel su kullanımında şebeke kaçakları hala çok yüksek ve hedeflerin çok altında... Öte yandan, yağmur suyunun hasadı ve yeşil alan sulamalarında “gri su” kullanımına yönelik yapılanmaya en hızlı şekilde gidilmeli.. Kişi başına harcanan su miktarı istatistikleri bireysel su kullanım alışkanlıklarımızı değiştirmemiz gerektiğini ortaya koyuyor.

Görünen o ki “su”ya ilişkin sorunlarımıza çözüm yolunda tanımlanan hedeflere öngörülen sürede ulaşamamak ta yaklaşabilmek için öncelikle soruna bakış açımız ve yaklaşımımız olmak üzere her düzeyde “HIZLI DEĞİŞİM”e açık olmak zorundayız..

Prof. Dr. Mehmet EKMEKÇİ

*Hacettepe Üniversitesi Hidrojeoloji Mühendisliği Programı
Uluslararası Karst Su Kaynakları Uygulama ve Araştırma Merkezi
UNESCO Türkiye Milli Komisyonu Doğa Bilimleri İhtisas Komitesi
Hidrojeoloji Mühendisleri ve Su Kaynakları Araştırma Derneği*